

Beste Yvonne,

Waarom sta jij daar? Hoe komen we hier? Wat is er gebeurd? De aanloop naar vandaag, de verdediging van je proefschrift, was niet bijzonder lang maar wel, laat ik zeggen, intensief. We nemen het even snel door en laten we beginnen bij het begin:

Je was mondhygiëniste, je werd psycholoog en plotseling ging je promoveren. Om goed begrijpen waarom jij ging promoveren moeten we diep in de menselijke geest kijken; we kijken naar de vrije wil. Bestaat die? Bepalen we zelf ons gedrag of is dat een mooie illusoire constructie om ons zoet te houden? Worden onze zogenaamde “keuzes” niet gewoon bepaald door allerlei momentane omgevingsinvloeden? De realiteit was dat jouw sociale omgeving, de Hanzehogeschool en alle andere invloeden allemaal hetzelfde aangaven: Yvonne wordt promovendus. En toen was je promovenda. Met alle glorie, anticiperende socialisatie en status van dien, maar ook met alle doelen, eisen en stress. Heb jij er voor gekozen? Nu je hier staat mag jij die keuze claimen.

Je werd begeleid door Cees van der Schans en door mij. Je pakte het voortvarend aan en gezamenlijk gestelde doelen sleurden jou mee in de promotiemaalstroom. Voor je het wist zat je in Nepal, wie had dat ook alweer verzonnen. Of op Aruba, in Spanje, in Uruguay, of tussen de militairen, tussen de forensische patiënten. Het ging bliksemsnel. Ook voor je begeleiders. Op onze beurt sleurde jij ons mee in jouw maalstroom. Plots hadden we gegevens uit Nepal, dan uit Aruba, dan van militairen enzovoorts. Na twee jaar bleken we toch iets anders te onderzoeken dan we hadden gedacht. Ik chargeer natuurlijk, maar ook hier werd mij duidelijk dat de vrije wil een betrekkelijk begrip is.

Bovenop je eerdere studies leerde je weer heel veel. En je schreef best goed, je leerde snel en goed Engels schrijven. Je submitte je eerste manuscripten. En je kreeg ze terug. Met een brief van de editor. Meestal met wollige taal, omfloerst met slagen om de arm. Ik ken die taal, maar het was voor jou eerst onbegrijpelijk, maar vooral toen de editor zei dat je aantal dingen aan je manuscript moest veranderen was je verontwaardigd. Je had het hele ding immers al geschreven, wat kon er nou nog aan veranderd moeten worden? En zo leerde de praktijk van het wetenschapsbedrijf.

Je promotieonderzoek duurde vier jaar en een paar maanden. Dat is snel voor een externe promovendus met nog een flinke aanstelling aan de Hanzehogeschool. In die jaren gebeurde er veel. Je dineerde met generaals, sprak met de leiders op het gebied van mondzorg, je keek in de monden van volgens onze begrippen eenvoudig levende Nepalezen, je superviseerde

Uruguayaanse studenten in het doen van jouw experimenten, je counselde forensische patiënten, je presenteerde je resultaten in binnen- en buitenland.

Natuurlijk overkwam ook jou het echte leven. Soms fantastisch, soms beangstigend. Soms een winst, soms een verlies. Het klopt, dat klinkt vrij normaal voor het leven, zo kennen we het leven. En zo kennen we promoties. Maar er was nog iets anders met jouw promotie. Je bent een van de eersten die bij de Hogeschool promoveert. En er staat er nog een hele rij te trappelen. Maar jij was een pionier. Want behalve het lectoraat van de Hogeschool, Cees dat ben jij, was dat pionierswerk te merken aan een organisatie die nog niet helemaal klaar is voor promovendi; nog niet klaar voor medewerkers die meer willen, voor medewerkers die snappen dat ze nog een essentiële stap vooruit kunnen maken in het omgaan met kennis. Hoewel die ontwikkeling bij de hogeschool echt een kwestie van tijd is, speelde het jou wel parten en kan dit perspectief niet gemist worden als ik jou in de afgelopen vier jaar wil beschrijven.

We hebben elkaar vaak gesproken en het was inspirerend of diep, maar altijd enerverend. Of we sloegen spijkers met koppen als het gaat om je onderzoek of we hadden goede gesprekken, over het leven: We spiegelde graag onze ziele roerselen, kwamen er achter wat de zin van het leven was. Zoals verwacht mag worden van geëngageerde promovendi rolden er wel eens tranen, bij jou. Tranen van schrik, stress, woede of onbegrip. Dat zijn geen tekenen van zwakte, maar van diepgang, temeer omdat je ondanks tegenslagen je promotie zo mooi hebt afgerond. Maar tegenover die emoties stonden je stralende lach, je verhalen over je belevenissen met wie dan ook, je trouw en je herstellend vermogen. Ik heb genoten van alle contacten en ik zal het missen.

En nu? Wat ben jij? Wat kun jij? Tel maar op: Je inhoudelijke expertise van mondgezondheid en je praktijkervaring, PLUS je doctoraal kennis op het gebied van de psychologie PLUS een lijn van onderzoek op het kruisgebied. Dat telt niet alleen op, dat emergeert. En zo heb jij kennis en vaardigheden in huis waar veel behoefte aan is in de mondzorgkunde, waar ik voor het gemak de tandheelkunde even onder schaar. De aanwezigen hier kennen die behoefte. Maar buiten deze muren zul jij nog veel bijdragen aan de bewustwording rond gedrag en mondzorg en de verdere professionalisering van de mondzorg.

Het is nu afscheid, maar niet echt. Het is meer een afsluiting. Ik wens je veel geluk en kracht in de toekomst, en voor vandaag en morgen jou je familie en vrienden heel veel plezier. En ik zeg nog een keer, de allerlaatste keer tegen je zoals ik altijd tegen mijn promovendi zeg bij tijdelijk afscheid “Als er iets is, dan hoor ik het wel”.